

Prof. dr hab. med. Olgierd Smoleński (1937 – 2015)

Olgierd Smoleński urodził się w 26 kwietnia 1937 roku w Wilnie. Dzieciństwo i wczesną młodość spędził w Bochni, zdając tam w 1957 roku egzamin dojrzałości w gimnazjum im. Króla Kazimierza Wielkiego. Edukację kontynuował na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Krakowie, gdzie w 1963 roku uzyskał dyplom lekarza medycyny.

Medycyna – a w szczególności nefrologia – to Jego pasje. Realizował się w nich jako lekarz, naukowiec i organizator, ale także jako popularyzator nauki. We wszystkich poczynaniach wspierali Go żona Anna – geolog i dwaj synowie: starszy Olgierd Junior – menedżer z zakresu zarządzania firmą i młodszy Witold – lekarz urolog.

Na Górze Giedymina w Wilnie

Osiągnięcia naukowe, zawodowe i dydaktyczne

Wśród lekarzy Kliniki Nefrologii AM

Swoje naukowe i zawodowe losy związał na wiele lat z II Kliniką Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Krakowie, a następnie z Kliniką Nefrologii, kierowaną do 1989 roku przez profesora Zygmunta Hanickiego, w której uzyskał tytuł specjalisty chorób wewnętrznych, specjalizację z nefrologii, doktorat i habilitację.

W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku czynnie włączył się w przygotowywania programu przeszczepiania nerek. Zaowocowało to w 1975 roku pierwszym, przeprowadzonym z sukcesem, przeszczepieniem nerki w Krakowie, którego dokonał dr Romuald Drop w III Katedrze i Klinice Chirurgii Akademii Medycznej. W latach 1976–1992 był kierownikiem ośrodka dializ w krakowskiej Klinice Nefrologii Akademii Medycznej.

Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie

W gabinecie

Swoją wiedzę i doświadczenie wykorzystał Profesor w organizacji pierwszych stacji dializ w Małopolsce, w tym także nowego i nowoczesnego Oddziału Nefrologii i Dializoterapii w Szpitalu Specjalistycznym im. L. Rydygiera w Krakowie, w którym po raz pierwszy w Polsce zaczęto wdrażać europejskie standardy dializacyjne. Brał czynny udział w planowaniu i tworzeniu tego oddziału.

Kompletował zespół terapeutyczny, zatrudniając pierwszych pracowników – lekarzy i pielęgniarki – zapaleńców gotowych na przyście do szpitala, którego jeszcze wtedy nie było. Wszyscy chcieli pracować właśnie z Nim, dla niepowtarzalnej atmosfery, szacunku dla manier i dobrych obyczajów, kultury z najwyższej półki, dopingu do nauki i wiedzy. W 1994 roku Oddział Nefrologii i Dializoterapii, został otwarty jako pierwszy w szpitalu, a jego ordynatorem został profesor Smoleński. Z tej okazji otrzymał Ex libris od znanego krakowskiego twórcy - Krzysztofa Kmiecica. Był bardzo dumny z Oddziału, chętnie o nim opowiadał, zapraszał znamienitych znawców nefrologii i dializoterapii.

Ex libris Profesora

Profesor z dr Ireną Marcinek

Między innymi gościł dr Irenę Marcinek – wicedyrektor Polityki Zdrowotnej Ministerstwa Zdrowia, szczególnie zasłużoną dla polskiej dializoterapii. Po prywatyzacji oddziału w 2006 roku był koordynatorem i konsultantem naukowym Centrum Dializ Fresenius NephroCare II w Krakowie.

W 1996 roku mianowany został profesorem nadzwyczajnym w Instytucie Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Kierował Zakładem Rehabilitacji w Chorobach Wewnętrznych, realizując drugą zawodową i naukową pasję, którą stała się rehabilitacja pacjentów z chorobami nerek, a w szczególności chorych dializowanych. Od 2003 roku był również wykładowcą w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie na kierunku Fizjoterapia w Instytucie Ochrony Zdrowie, w Uniwersytecie Jagiellońskim na Wydziale Biologii oraz w Politechnice Krakowskiej na kierunku Biomechanika na Wydziale Mechanicznym.

Na Jego dorobek naukowy złożyło się 56 oryginalnych doniesień, 7 rozdziałów w podręcznikach medycznych oraz ponad 30 doniesień zjazdowych krajowych i zagranicznych.

Dyskutuje podczas konferencji

Brał udział w licznych konferencjach i często był proszony do prowadzenia sesji.

Jako słuchacz

Moderator sesji

Z lekarką z Oddziału

Ze współpracownicą z AWF

Jako nauczyciel akademicki i mistrz w zawodzie był promotorem 14 przewodów doktorskich. Pod jego kierunkiem 12 lekarzy uzyskało specjalizację z nefrologii, a 21 – z chorób wewnętrznych. Recenzował 25 rozpraw doktorskich i jedną habilitacyjną. Ponadto był promotorem 50 prac magisterskich i blisko 140 licencjackich.

Gratuluje doktorantce egzaminu doktorskiego

Po wręczeniu dyplomu doktorskiego na AWF w Krakowie

W komisji rozprawy doktorskiej

Z doktorantem i zespołem lekarzy z Oddziału

Działalność społeczna

Aktywnie działał w Polskim Towarzystwie Nefrologicznym będąc jego honorowym członkiem, a przez 2 kadencje Prezesem Oddziału Krakowskiego. Był członkiem Komisji Nefrologicznej PAN, Rady Naukowej Nefrologii i Dializoterapii Polskiej, Nefrologii i Nadciśnienia Tętniczego oraz Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie Nefrologii. Ponadto był członkiem Europejskiego Towarzystwa Nefrologicznego (ERA) i Europejskiego Towarzystwa Dializ i Transplantacji (EDTA). Przez wiele lat był przewodniczącym Komitetu Naukowego Forum Lekarzy w Szpitalu Specjalistycznym im. L. Rydygiera. Dzięki inicjatywie i staraniom profesora powołano najpierw Grupę Roboczą ds. Rehabilitacji przy Polskim Towarzystwie Nefrologicznym. W 2014 roku Zarząd Główny PTN zatwierdził powołanie Sekcji Rehabilitacji, a Profesor został jej przewodniczącym. Był także członkiem założycielem Lions Club Kraków Stare Miasto, w którym w latach 1989 -1990 pełnił funkcję wiceprezydenta.

Osiągnięcia organizacyjne

Zespół organizacyjny I KDD

Wielkim osiągnięciem Profesora była organizacja Krakowskich Dni Dializoterapii, które od 1994 roku odbywały się w cyklu dwuletnim w Krakowie.

Uczestniczyli w nim reprezentanci wszystkich profesji zaangażowanych w opiekę nad pacjentami dializowanymi i osobami po przeszczepieniu nerki (lekarze, pielęgniarki, dietetycy, fizjoterapeuci, psycholodzy i technicy). W późniejszych latach do grona aktywnych uczestników tej konferencji dołączyli także pacjenci.

Otwiera VI KDD w Teatrze im. J. Słowackiego

Promocja książek na Gali Otwarcia XI KDD

W programie naukowym Krakowskich Dni Dializoterapii profesor Smoleński zawsze umieszczał najważniejsze tematy i aktualne problemy dializoterapii, ale także problemy przeszczepiania nerek. To on sprawił, że bycie wykładowcą na Krakowskich Dniach Dializoterapii było swoistego rodzaju nobilitacją w środowisku, a o sukcesie Dni niech świadczy 1450 uczestników, którzy przybyli we wrześniu 2014 roku. Dało to asumpt do stwierdzenia, że w Krakowie odbywa się co 2 lata największa polska konferencja nefrologiczna!

Za kolejny sukces Profesora należy uznać zorganizowanie w 2013 roku wspólnie z Wydziałem Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie I Ogólnopolskiego Sympozjum Rehabilitacja w Chorobach Nerek i Układu Moczowego. Tematyka obrad obejmowała problemy zdrowotne w tej grupie chorych oraz korzyści wynikające z właściwie zaplanowanego i realizowanego programu rehabilitacji.

I Sympozjum Rehabilitacyjne na AWF

Powołanie fundacji Amicus Renis

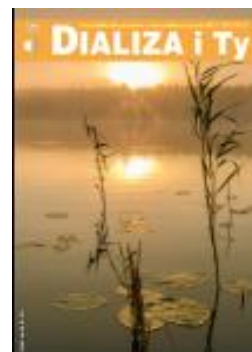
Obszarem szerokiej działalności na granicy medycznej, edukacyjnej i społecznej była powołana przez Profesora w 1994 roku fundacja Amicus Renis. Celem jej działania jest upowszechnianie wiedzy o chorobach nerek, ich profilaktyce i diagnostyce oraz metodach leczenia, ze szczególnym uwzględnieniem dializoterapii i transplantologii w Małopolsce. Fundacja pomaga pacjentom finansując zakupy leków niezbędnych w trakcie leczenia. Udziela zapomogi finansowe osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Pokrywa koszty studiów pielęgniarcom, które chcą podnosić swoje kwalifikacje, a ich sytuacja materialna na to nie pozwala. Wspiera podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego poprzez sponsorowanie ich udziału w kursach i konferencjach naukowo-szkoleniowych.

Profesor jako prezes miał ciągle nowe pomysły rozwijające działalność Fundacji. Od 2016 roku została ona fundatorem nagrody *Pro Augmentis Nephrologiae*, uchwalonej przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego, za najlepszą pracę w języku polskim z zakresu nefrologii, ze szczególnym uwzględnieniem dializoterapii. Ponadto Zarząd Fundacji ustanowił medal *Amicus Renis* nadawany wybitnym osobom za upowszechnianie wiedzy o chorobach nerek, wspieranie nauki oraz pomoc chorym. Nagroda i medal wręczane są podczas inauguracji kolejnych Krakowskich Dni Dializoterapii.

Medal Fundacji Amicus Renis

Profesor był ponadto pomysłodawcą i pierwszym redaktorem wydawanego od 2003 roku czasopisma *Dializa i Ty*. Z czasem – po nawiązaniu współpracy z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Osób Dializowanych – stało się unikalnym czasopismem adresowanym do pacjentów dializowanych i po przeszczepieniu nerki. Stanowi ono forum wymiany myśli i dążeń pomiędzy pacjentami i reprezentantami wszystkich zawodów związanych z opieką nad nimi.

Kwartalnik Dializa i Ty

Odznaczenia

Działalność naukowa, dydaktyczna, organizacyjna i społeczna Profesora została doceniona licznymi odznaczeniami i wyróżnieniami: Ministra Zdrowia, medalem Uniwersytetu Wileńskiego, medalem *Honoris Gratia* przyznany przez Prezydenta miasta Krakowa, medalem Henryka Nowaka nadanym Mu przez Towarzystwo Lekarskie w Krakowie i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Za zasługi dla Wydziału Rehabilitacji Ruchowej Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie otrzymał medal *Memoria gratum facit*. Pośmiertnie odznaczony został nagrodą zaufania Złoty Otis 2015.

Profesor jako Szef

Najbliżsi współpracownicy Profesora

Jako Ordynator Oddziału i Kierownik Zakładu szanował każdego Pracownika, bez względu na stanowisko. Dbał o jedność i miłą atmosferę w zespole.

Wyrazem tego były organizowane przez Niego różnego rodzaju spotkania towarzyskie, jubileuszowe, jak też przed świętami Wielkanocnymi i Bożego Narodzenia. Często mówił „tworzymy tutaj rodzinę”. Interesował się Pracownikami i ich najbliższymi, starał się im dobrze doradzić, był pomocny w załatwianiu „spraw nie do załatwienia”. Zawsze innym, nigdy sobie. Za to wszyscy byli Mu wdzięczni i bezgranicznie oddani.

Spotkanie towarzyskie pracowników Oddziału

Wigilia na Oddziale

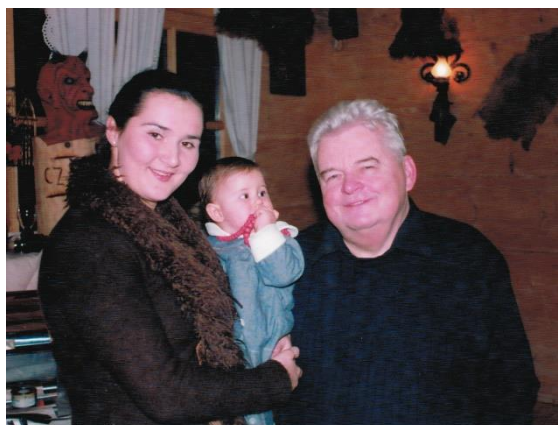
W zespole niezwykle wymagający i mobilizujący. Zawsze doceniał trud włożony w rozwój naukowy Pracowników i cieszył się z ich sukcesów. Wyrazem tego była kolekcja wizytówek z nowo uzyskanymi tytułami, eksponowana w gabinecie Profesora. Na ścianach swoje miejsce znalazły również strony tytułowe książek, artykułów czy też kopie plakatów przedstawianych na konferencjach. Zawsze mówił „Stary, nie można tego schować do szuflady”.

XX-lecie Stacji Dializ – z różami osoby pracujące od początku

Tort z okazji jubileuszu Stacji Dializ

Z doktorantką i jej córeczką na konferencji w Zakopanem

Jedną z ważnych działalności profesora było prowadzenie kroniki Oddziału, która dawała Mu wiele satysfakcji, bowiem w niej spisywane były roczne dokonania Zespołu, w tym informacje dotyczące rozwoju naukowego i podnoszenia kwalifikacji, uczestnictwa czynnego i biernego w konferencjach krajowych i zagranicznych, zakupu nowej aparatury czy też zawartych ślubów i urodzonych dzieci. Takie podsumowanie roku tradycyjnie przedstawiał na wspólnym spotkaniu sylwestrowym.

Profesor jako lekarz, nauczyciel, humanista i przyjaciel

Był znakomitym lekarzem klinicystą najwyższego zaufania. Ogromnego zaufania którym darzyli Go pacjenci. Był ich przyjacielem. Zawsze mówił pacjentom nawet trudną do przyjęcia prawdę oraz bezwzględnie dotrzymywał złożonej obietnicy. Jako nefrolog szybko i racjonalnie podejmował decyzje w sprawach dla chorych ważnych i trudnych, zwłaszcza tych, dotyczących dializoterapii. Zawsze angażował pacjentów w podejmowanie decyzji, nie dokonując wyboru w ich imieniu. Miał zawsze czas, by porozmawiać z pacjentami, by przekazać informacje o chorobie, czy stanie zdrowia. Tym ich zjednywał, za to Go cenili i szanowali, za to Go kochali. Wielokrotnie powtarzał, że im dłużej był lekarzem, z tym większą pokorą i szacunkiem odnosił się do osobowości i nawyków swoich pacjentów.

Serca od pacjentów

Przy całym swoim serdecznym podejściu do chorych nigdy nie przekraczał jednak granicy dobrej relacji terapeutycznej. Po odejściu Profesora w dowód wdzięczności pacjenci przekazali Mu symbolicznie swoje serca.

Z prawdziwą przyjemnością dzielił się wiedzą ze studentami, z wielką cierpliwością tłumaczył i chętnie odpowiadał na pytania. Za to był przez nich bardzo lubiany i nawet wybaczały Mu, że pierwsze egzaminacyjne pytania z medycyny dotyczyły czasami poezji Tetmajera czy wystawy malarstwa w krakowskim Muzeum Narodowym. Jako egzaminator – cierpliwy, jako promotor – wyrozumiały podchodził do pomysłów swoich doktorantów, magistrantów i licencjatów, którym pomagał w zdobywaniu kolejnych stopni naukowej i zawodowej kariery.

Wykładał z pasją

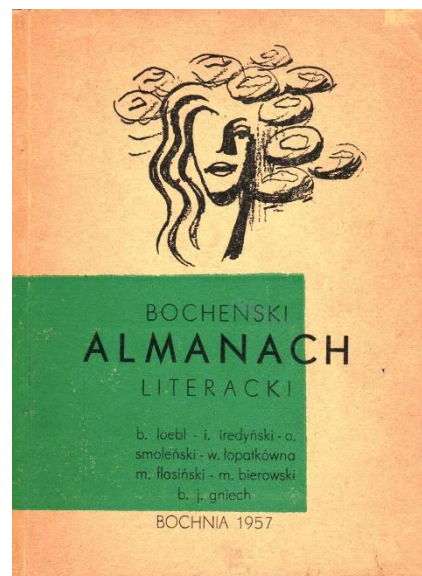
Profesor Olgierd Smoleński to nie tylko dobry nefrolog, ale wspaniały erudyta, humanista, miłośnik oraz znawca sztuki i literatury. W młodości poeta i kabareciarz „Cyrulika”, rozpoznawany w krakowskim środowisku lat sześćdziesiątych dwudziestego wieku jako człowiek związany z Zrzeszeniem Studentów Polskich i Piwnicą Pod Baranami. Dla wielu to, co robił nie mieściło się w schematach zawodowej działalności lekarskiej.

Z profesorem Bolesławem Rutkowskim

Profesor Olgierd Smoleński był wyjątkowym, serdecznym i niezwykle skromnym człowiekiem oraz wiernym i lojalnym przyjacielem. Odnosił się do nich z wielkim szacunkiem i zaufaniem. W powierzone mu zadania niezwykle angażował się, wkładając w nie wiele serca. Jednym z nich było prowadzenie laudacji z okazji jubileuszu 70-lecia przyjaciela profesora Bolesława Rutkowskiego. Podczas tej uroczystości Jubilatowi przekazał list gratulacyjny od Rektora UJ prof. Wojciecha Nowaka.

Niespokojny duch, który raz wioził swoim Trabantem nerkę do pierwszego przeszczepu w Krakowie, a za chwilę stanąć obok pierwszego chorego dializowanego w nowo otwartym ośrodku dializ w Tarnowie i bezpośrednio obserwować, jak ona przebiega, bo to był finał pracy i trudu włożonego w budowę tam stacji dializ! Albo – jak działa się to w 2013 roku, zjawić się w Bochni, mieście swojego dzieciństwa i młodości, by powspominać o „Bochni i medycynie”, z perspektywy wydanego przed 58 laty „Bocheńskiego Almanachu Literackiego”, którego był współredaktorem. W chwilę potem zaszywał się w Zawoi, by odpocząć w cieniu Babiej Góry albo zapraszał na robocze spotkanie na temat kolejnych Dni Dializoterapii, gdzie godzinami spierał się o to, kto ma wystąpić i z czym. Byle temat był nowy lub kontrowersyjny, a wykładowca – doskonały!

Współredaktor Bocheńskiego Almanachu Literackiego

Zawsze uśmiechnięty

Profesor Olgierd Smoleński odszedł nagle w krainę światła wiekuistego w dniu 16 stycznia 2015 roku. W sercu współpracowników, lekarzy, przyjaciół i przede wszystkim pacjentów pojawiła się pustka, a także refleksja. To dobrze, że stanął na drodze naszego zawodowego życia, to dobrze, że zaliczył nas do grona swoich bliskich przyjaciół. To dobrze, że nas leczył. Obyśmy wszyscy z czasem docenili, kim był dla nas.

Tablica pamiątkowa

Żona z synami przy tablicy pamiątkowej

W Szpitalu Specjalistycznym im. L. Rydygiera w Krakowie została wmurowana tablica upamiętniająca profesora Olgierda Smoleńskiego.

Jej odsłonięcie odbyło się w dniu 6 kwietnia 2016 roku podczas X Jubileuszowego Forum Lekarzy.